

Arkusz zawiera informacje prawnie chronione do momentu rozpoczęcia sprawdzianu!

ЗАПОВНЮЄ УЧЕНЬ

КОД УЧНЯ

--	--	--

ДАТА І МІСЦЕ НАРОДЖЕННЯ УЧНЯ

день		місяць		рік			

ЗАПОВНЮЄ НАГЛЯДНИЙ КОЛЕКТИВ

місце на наклейку з кодом

дислексія

КОНТРОЛЬНА У ШОСТОМУ КЛАСІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Інструкція для учня

1. Перевір, чи комплект завдань складається з 8 сторінок. Якщо стільки немає, або є інші дефекти – скажи про це вчителю.
2. На цій сторінці і на листку для відповідей впиши свій код і дату народження.
3. Уважно читай усі тексти і завдання.
4. Розв'язання записуй кульковою ручкою з чорною тушшю або пером з чорним чорнилом. Не вживай коректора.
5. В завданнях від 1 до 20 подаються чотири відповіді: А, Б, В, Г. Відповідає їм наступна схема клітин на листку для відповідей.

А	Б	В	Г
---	---	---	---

6. Вибери тільки одну відповідь і замалюй клітину з відповідною літерою – наприклад, якщо вибрав відповідь "А":

■	Б	В	Г
---	---	---	---

7. Старайся не робити помилок, зазначаючи відповіді, але якщо помилишся, погане позначення обведи колом і зазначи іншу відповідь.

⊙	Б	В	■
---	---	---	---

8. Розв'язання завдань від 21 до 25 запиши розбірливо і старанно у вказаних місцях. Помилки перекреслюй.
9. Остання сторінка аркуша призначена на чорновик. Записки в чорновик не будуть перевірятися.

Успіхів Вам!

КВІТЕНЬ 2008

**Час праці:
60 хвилин**

**Кількість балів,
які можна
здобути: 40**

S-1-082-U

Ясне як сонце

Текст дозавдань від 1. по 3.

Сонце є зіркою, яка світить уже декілька мільярдів літ. Це саме воно забезпечує, необхідний для життя, рівень температури на нашій планеті. Його тепло спричиняє те, що води океанів випаровують, щоб потім стати життєдайними дощами. Завдяки сонячному промінню рослини можуть рости й забезпечувати нас харчами. Одним словом – без Сонця життя на Землі не було б можливе. Не треба однак журитись, що Сонце погасне. Воно буде світити ще протягом чергових мільярдів літ.

З давніх давен люди спостерігали за Сонцем, використовували його для визначення часу, а навіть величали як божество. Прадавні культові місця, кам'яні круги, були будовані так, щоб мали зв'язок зі сходом або заходом Сонця на початку весни або літа. Найбільш відомим серед збережених донині є потужний круг Стоненгенґе у Англії, споруджений кілька тисяч років тому. Деякі вчені вважають, що він міг слугувати для передбачення затемнень Сонця.

Затемнення Сонця є незвичайним явищем. Воно постає тоді, коли Місяць опиниться між Сонцем і Землею. Сонце тоді перекривається Місяцем, якого тінь падає на Землю. Під час повного затемнення Місяць повністю перекриває сонячний диск. Тоді серед білого дня, на короткий час, настають сутінки, спадає температура, а рослини й тварини реагують так, наче б наближалася ніч. У цьому самому місці на Землі явище повного затемнення Сонця можна спостерігати пересічно лише раз на кількасот років. Частіше трапляються затемнення, під час котрих Місяць не перекриває сонячного диска повністю. Вони звуться частковими затемненнями Сонця.

На основі: E. Übelacker, *Słońce*, Wrocław 1992.

1. Сонце важливе для Землі тому, що

- А. існує вже мільярди років.
- Б. дає тепло та світло.
- В. було колись об'єктом культу.
- Г. можна за ним спостерігати.

2. Які явища трапляються найрідше?

- А. Повне затемнення Сонця.
- Б. Часткове затемнення Сонця.
- В. Схід і захід Сонця.
- Г. Астрономічні зміни пір року.

3. Повне затемнення Сонця наявне тоді, коли

- А. небо повністю захмарене.
- Б. на Землі настає темна, глибока ніч.
- В. Місяць перекриває сонячний диск.
- Г. Земля кидає тінь на Сонце.

4. У Центральній Європі можна було спостерігати повне затемнення Сонця 1706 р. і 1954 р. Які це були століття?

- А. XIX і XX
- Б. XVIII і XX
- В. XVIII і XIX
- Г. XVII і XIX

Текст до завдань від 5. по 7.

11 серпня 1999 р. у Польщі можна було спостерігати часткове затемнення Сонця. Ось результати спостережень за цим явищем у деяких містах:

Місце	Година			Частина сонячного диска закрита під час середини затемнення
	початку затемнення	середини затемнення	кінця затемнення	
Ґданськ	11.30	12.47	14.04	0,819
Краків	11.30	12.51	14.12	0,919
Познань	11.26	12.45	14.04	0,878
Щецін	11.23	12.41	14.00	0,864
Валбжих	11.25	12.45	14.05	0,924

На основі: www.zjawiska.art.pl

5. У середині затемнення Сонце було найбільш закрите у

А. Кракові. Б. Ґданську. В. Валбжиху. Г. Познані.

6. У Кракові середина затемнення настала о годині

А. 12.51 Б. 11.30 В. 14.12 Г. 12.45

7. Як довго можна було спостерігати затемнення Сонця у Познані?

А. 1 год. і 19 хв.
Б. 1 год. і 41 хв.
В. 3 год. і 22 хв.
Г. 2 год. і 38 хв.

Текст до завдання 8.

Словник подає три значення слова *сонце*:

СОНЦЕ 1. «зірка найближча Землі, центральне тіло Сонячної Системи»
2. «світло, сяйво, яке посилає це тіло» 3. *пестливо* «особа, яку кохають або дуже люблять»

8. Її волосся блискотіло у сонці. У цьому реченні слово *сонце* вжито у значенні

А. 1. і 2. Б. 2. В. 3. Г. 2. і 3.

9. Вислів *це ясне як сонце* означає, що щось є:

А. мудре.
Б. яскраве.
В. гаряче.
Г. очевидне.

Текст до завдань від 10. по 13.

Сонце і сосни

Поки сонце під вечір заїде,
сосон буде чіплятися вперто.

Поки за ці сосни не скотиться,
не наситить їх
червінню
наче пензлі.

Руда фарба по стовбурах,
по голках
потече.
Сосни помалюють небо
якнайгарніше.

Кожну хмару.
Кожну білу хмаринку.

Буде небо рудіти,
горіти.
Перетвориться в найчорнішу сажу.

Аж поки його береза
ранком
віхтем листя витре.

Йоанна Кульмова

10. Вірш є поетичним описом

- А. пожеги в лісі.
- Б. затемнення Сонця.
- В. заходу сонця над лісом.
- Г. цілого сонячного дня.

11. У котрій строфі наявне порівняння?

- А. Першій.
- Б. Другій.
- В. Третій.
- Г. Останній.

12. Наділяння у вірші людськими діями сонця та дерев це

- А. епітет.
- Б. порівняння.
- В. метафора.
- Г. звуконаслідування.

13. В якому значенні вжито слово *віхоть* у останній строфі?

- А. Жмуток.
- Б. Купа.
- В. Скирта.
- Г. Вінок.

14. Щоб пояснити значення слова *палати*, заглянеш до словника
- А. орфографічного.
 - Б. української мови.
 - В. біологічного.
 - Г. літературних термінів.

Текст до завдання 15.

Сторінки з календаря

ЛЮТИЙ	2008	БЕРЕЗЕНЬ	2008
1		1	
ЧЕТВЕР		ЧЕТВЕР	
Схід Сонця 7.17		Схід Сонця 6.23	
Захід Сонця 16.22		Захід Сонця 17.14	

15. День 1 березня був довший ніж день 1 лютого на
- А. менше години.
 - Б. більше години, але менше ніж напівтори години.
 - В. більше ніж півтори години, але менше ніж дві години.
 - Г. більше ніж дві години.
16. У вівторок було продано 35 бутілок мінеральної води, а у середу в три рази більше. Скільки бутілок води продано разом у вівторок і в середу?
- А. 105
 - Б. 73
 - В. 38
 - Г. 140
17. На прилавку викладено для продажі 48 пляжних шапочок. В дообідній час продано половину з них, а після обіду $\frac{1}{3}$ решти шапочок. Скільки шапочок продано після обіду?
- А. 8
 - Б. 16
 - В. 24
 - Г. 32
18. Позичення байдарки на пів години коштує 2,50 зл. Скільки злотих треба заплатити за 3,5 години користування байдаркою, взятою напрокат?
- А. 7,50
 - Б. 8,75
 - В. 10
 - Г. 17,50
19. Єва загоряла на сонці протягом 7 чергових днів. Першого дня вона загоряла 10 хвилин, а кожного наступного на 5 хвилин довше ніж попереднього дня. Скільки хвилин Єва загоряла сьомого дня?
- А. 40
 - Б. 45
 - В. 30
 - Г. 35
20. Гномон це вертикально поставлений прямий прут, який у сонячні дні кидає тінь. Найточніше зможемо встановити північний напрям, спостерігаючи тінь гномона
- А. ранком.
 - Б. перед обідом.
 - В. опівдні.
 - Г. після обіду.

Чорновик

